

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**VILNIAUS UNIVERSITETO PROGRAMOS
ŽURNALISTIKA (621P50001) VERTINIMO IŠVADOS**

**EVALUATION REPORT
OF *JOURNALISM* (621P50001) STUDY PROGRAMME
AT VILNIUS UNIVERSITY**

Grupės vadovas:
Team leader: Dr. Andreas Schuck

Grupės nariai:
Team members: Prof.dr. Jyrki Jyrkiäinen
Prof. dr. Richard Haynes
Mr. Andrius Tapinas
Ms. Jolita Čeičytė

Išvados parengtos anglų kalba
Report language - English

Vilnius
2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	<i>Žurnalistika</i>
Valstybinis kodas	621P50001
Studijų sritis	Socialinių mokslų
Studijų kryptis	Žurnalistika
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	1,5
Studijų programos apimtis kreditais	90
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Žurnalistikos magistras
Studijų programos įregistravimo data	2007-02-19, ISAK-225

INFORMATION ON EVALUATED STUDY PROGRAMME

Title of the study programme	<i>Journalism</i>
State code	621P50001
Study area	Social Sciences
Study field	Journalism
Kind of the study programme	University studies
Study cycle	Second
Study mode (length in years)	1,5
Volume of the study programme in credits	90
Degree and (or) professional qualifications awarded	Master of Journalism
Date of registration of the study programme	19-02-2007, ISAK-225

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

**VILNIAUS UNIVERSITETO ANTROSIOS PAKOPOS STUDIJŲ PROGRAMOS
ŽURNALISTIKA (VALSTYBINIS KODAS – 621P50001) 2014-07-18 EKSPERTINIO
VERTINIMO IŠVADŲ NR. SV4-408 IŠRAŠAS**

<...>

V. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vilniaus universiteto studijų programa *Žurnalistika* (valstybinis kodas – 621P50001) vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2.	Programos sandara	2
3.	Personalas	3
4.	Materialieji ištekliai	2
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	2
	Iš viso:	14

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

<...>

IV. SANTRAUKA

Vilniaus universiteto Žurnalistikos instituto vykdomoje magistro studijų programoje *Žurnalistika* neseniai buvo atlikta nemažų pakeitimų, susijusių su struktūra ir programos akcentais. Šios programos dar nebaigė nė viena laida, todėl, norint įvertinti programos pastarųjų pokyčių poveikį ir pasekmes, šį darbą reikės atlikti ateityje. Dabartinė programa, kuri pradėta vykdyti 2013 m. rudenį, yra skirta tiems studentams, kurie jau dirba žiniasklaidos sektoriuje, todėl skiriamų valandų savarankiškam darbui ir konsultacijoms skaičius buvo gerokai padidintas, o kontaktinių valandų skaičius – sumažintas, taigi bendra programos trukmė sumažėjo nuo 2 iki 1,5 metų. Ekspertai pabrėžė, kad atsižvelgiant į tai, jog programa buvo gerokai pakeista, dabar ypač reikia formaliai įvertinti naujų (sujungtų, atnaujintų arba padalytų) kursų modulius, taip pat ir pačią studijų programą, siekiant nustatyti, ar atlikus pokyčius išliko numatomi studijų rezultatai, taip pat ar nėra nenumatyto neigiamo šalutinio poveikio (pavyzdžiui, darbo krūvis, žinių perdavimas, numatomų studijų rezultatų pasiekimas, studentų lūkesčių atitikimas ir pan.) Tai turėtų apimti visas suinteresuotų socialinių dalininkų grupes, pavyzdžiui, dėstytojus, studentus ir socialinius partnerius. Šiuo metu katedroje yra nesutarimų dėl kursų vertinimo priemonių kokybės, nes kai kurie dėstytojai jas naudoja, kiti atsisako naudoti arba naudoja savo. Taip pat skiriasi grįžtamojo

ryšio vertinimas, t. y., dėstytojais skirtingai atsižvelgia į vertinimo rezultatus. Taip pat turėtų būti vienas nuoseklus kokybės užtikrinimo vertinimo būdas.

Sėkmingai studijų programą baigę studentai įgyja universitetinį magistro kvalifikacinį laipsnį, tačiau būtina nuolat persvarstyti ir įvertinti, ar įgytos kompetencijos iš tiesų yra pakankamos ir panašios į įgytas baigus kitas magistrantūros programas, ypač atsižvelgiant į sumažintą kontaktinių valandų (paskaitų ir seminarų) skaičių. Nors yra pakankamai priežasčių padidinti savarankiškam studentų darbui skirtų valandų skaičių, tačiau reikia stebėti, ar studentai šį laiką veiksmingai išnaudoja, ar galima nustatyti pasiektą studijų pažangą, kuri atitinka suteiktą universitetinį magistro laipsnį. Ekspertai rekomenduoja apsvarstyti ir padidinti kontaktinių ir konsultacijoms skirtų valandų skaičių, siekiant užtikrinti, kad studentams bus suteikta tinkama pagalba, priežiūra ir asmeninis kuravimas, kuris yra būtinas norint užtikrinti studentų savarankiško darbo sėkmę, ir kad numatomi studijų rezultatai ir programos tikslai bus pasiekti. Apskritai reikėtų įvertinti, ar šiuo metu savarankiškam darbui skirtų valandų skaičius nėra per didelis, siekiant užtikrinti, kad studentams būtų suteiktas tinkamas žinių kiekis ir studentai būtų skatinami diskutuoti mokslinė tema su kvalifikuotais dėstytojais, kaip turėtų būti studijuojant magistrantūrą. Nors ekspertai mano, kad daugiau valandų turėtų būti skirta kontaktinėms valandoms, o ne savarankiškam darbui, bent jau kažkiek, vis tiek reikia diegti nuotolinio e. mokymo priemones ir jas daugiau naudoti (moduliuose ir taip pat dėstytojams), taip pat sukurti ir visapusiškai išnaudoti interneto nuotolinio mokymo aplinką, kur gali studentai bendrauti tarpusavyje ir studentai – su dėstytojais, siekiant išlaikyti ir pateisinti atnaujintą programos struktūrą.

Pagrindinis studijų programos tikslas – ugdyti masinės komunikacijos ir žiniasklaidos sektoriaus, kaip visumos, plačios erudicijos ekspertus, o ne vien profesionalius žurnalistus. Daugiau dėmesio skiriama analizei, t. y. teoriniams svarstymams, o ne praktiniams žurnalistikos įgūdžiams ugdyti, gilesnėms žinioms ir pagrindinėms žurnalistikos kompetencijoms tobulinti – visa tai nėra aiškiai nurodyta programos tiksluose. Nauja orientacija atitinka orientavimąsi į studentus, kurie jau dirba žiniasklaidos sektoriuje, todėl turi šiek tiek profesinės patirties ir juos labiau domina analitinis mąstymas. Viena vertus, tokia programa turi potencialą pretenduoti į išskirtinę vietą tarp konkuruojančių programų ir išsiskiria savo orientacija, struktūra ir turinio kryptimi. Kita vertus, būsimiems studentams būtina aiškiai pasakyti, ko tiksliai jie gali tikėtis iš šios programos ir ko ne. Nors būta pakankamai priežasčių, kodėl reikėjo persvarstyti ir atnaujinti programą, tačiau iš tikrųjų dar reikia įrodyti, ar yra pakankamai paklausī tokia programa ir tokie analitikai žurnalistai, kalbant apie vėlesnes darbo perspektyvas. Programą pasirinkusiųjų skaičius yra labai mažas. Studentai sakė, kad tikėjosi, kad programoje bus daugiau praktinių elementų, nes ne visi jų iš tikrųjų turi žurnalistinės patirties ar dirba žurnalistikoje. Atsižvelgiant į tai, kad programos tikslas yra veikiau teorinis ir analitinis svarstymas, o ne pagrindinių žurnalistikos įgūdžių gilinimas (nors programos pavadinimas yra magistrantūros programa „Žurnalistika“), toks pavadinimas gali suklaidinti, todėl turi būti apsvarstyta, ar prielaidos, kuriomis grindžiamas atnaujintas studijų planas, iš tiesų galioja praktikoje. Tai bus galima patikimai įvertinti tik tuomet, kai programą baigs pirmieji absolventai ir per ilgesnį laikotarpį bus galima stebėti stojančiųjų skaičių. Ekspertai rekomenduoja toliau tobulinti bendrą programos praktinių elementų vaidmenį ir teorinių bei analitinių modulių integracijos pusiausvyrą, atsižvelgiant į studentų skirtingą išsilavinimą ir besikeičiančius rinkos poreikius. Šiuo metu programa yra sudaryta taip, kad kyla rizika, kad gali būti sunku pritraukti tuos studentus, kuriems idealiai tiktų tokia programa, todėl reikia parengti aiškesnę viziją, kokiems įgūdžiams ugdyti ji skirta, koks yra tokių įgūdžių poreikis rinkoje ir kokiam darbui paprastai tinka baigusieji šią programą.

Kalbant konkrečiai apie programos sandarą, ekspertai mano, kad svarbu, jog studentai susipažintų su skaitmeninio, konvergencijos ir globalizacijos procesais. Be to, ekspertai rekomenduoja į programą įtraukti specialius mokslinių tyrimų metodologijos ir socialinių medijų kursus. Žurnalistika – sparčiai kintanti profesija, kuri kaip standartą dabar taiko socialines medijas, o tai ir turėtų atsispindėti programos turinyje. Dėl mokslinių tyrimų metodologijos ir vertinimo kokybės užtikrinimo ekspertai mano, kad svarbu, jog būsimieji darbdaviai žinotų, ko jie gali tikėtis iš šios programos absolventų, todėl visi studentai turėtų įgyti panašaus lygio žinių apie mokslinių tyrimų metodus ir įgūdžius. Tai pasiekti būtų paprasčiausia, jei studentai išklaustų tokį patį mokslinių tyrimų metodų kursą. Toks dalyko kursas būtų ne tik svarbus, atsižvelgiant į skirtingą studentų išsilavinimą ir rengiant magistro baigiamąjį darbą, bet ir ateityje dirbant žurnalistikos analitikais, turėsiančiais gebėti interpretuoti formalius ir oficialius pranešimus, kuriuose pateikiama statistinė informacija, ir / arba patys turės mokėti taikyti socialinius mokslinius tyrimo metodus savo darbe. Tai įprasta žurnalistikos magistrantūros studijų programų praktika daugelyje kitų šalių, kur studentai išklauso bent vieną atskirą kursą apie mokslinių tyrimų metodologiją rengdamiesi baigiamajam darbui. Programos turinyje turėtų ryškiau atsispindėti tarptautinė perspektyva, pavyzdžiui, daugiau dėmesio skiriama pasaulinėms tarptautinėms tendencijoms žurnalistikos, žiniasklaidos ir komunikacijos srityse.

Vienas iš programos vertingų dalykų yra tas, kad akademinis personalas ir dėstytojai tikrai rūpinasi programa, o studentai aiškiai dalyvauja šiame procese ir yra motyvuoti. Bendraujant su įvairiomis socialinių dalininkų grupėmis, ekspertams susidarė bendruomeniškumo išpūdis. Vadovybė jaučiasi įsipareigojusi ir turi gerų ketinimų. Studentai ir socialiniai partneriai gerai vertina, kad vadovybė įsiklauso į jų pasiūlymus, ir nori toliau tobulinti programą, pvz., reaguoja į pasiūlymus ir skundus, o pokyčiai, kurie buvo žadėti, taip pat buvo įgyvendinti. Tačiau dėstytojai ir studentai pažymėjo, kad labai skiriasi dėstytojų didaktiniai gebėjimai, todėl ekspertai rekomenduoja aktyviau naudotis Profesinio tobulinimo centro paslaugomis ir skatinti dėstytojus, ypač tuos, kurių vertinimo rezultatai yra žemesni nei vidutiniai, lankyti kursus, skirtus jų didaktiniams gebėjimams gerinti. Pagrindinis ekspertams susirūpinimą keliantis klausimas – akivaizdi profesionalių kviestinių dėstytojų, užsiimančių praktine veikla, stoka. Šių profesionalų atliekamas darbas yra labai svarbus, siekiant garantuoti studijų programos, kaip visumos, sėkmę. Tačiau šiuo metu nėra labai patrauklu partneriams, užsiimantiems praktine veikla, dėstyti programos dalykus nei dėl darbo užmokesčio, nei formalaus pripažinimo (t. y. kvalifikacinio laipsnio). Norint į programą pritraukti geriausius galimus partnerius, šią situaciją reikia keisti – kviestiniai dėstytojai turi jaustis pripažinti ir vertinami. Ekspertai supranta, kad yra akivaizdžių finansinių suvaržymų, bet mano, kad šiam klausimui turi būti skiriamas absoliutus prioritetas.

Šiuo metu ekspertai negali daug ko pasakyti apie studentų dalyvavimą programoje. Atnaujinta programa pradėta vykdyti tik 2013 m. rudenį, o studentų skaičius yra nedidelis, taip pat nėra naująją programą baigusių absolventų. Pokalbis su keliais studentais, kurie neseniai įstojo studijuoti, nustebino, kad jie yra baigę labai skirtingas studijas ir tik maždaug pusė programos studentų rinksis praktinį žurnalistos darbą arba galėtų dirbti žurnalistikos srityje. Šią situaciją reikia stebėti ateityje ir paskui įvertinti, ar prielaidos, kuriomis yra grindžiama atnaujinta programos struktūra ir turinys, iš tiesų yra tikslios, nes tai gali būti atsakymas į klausimą, ar studentams tinka jų pasirinktoji programa.

Programa turi gerus ryšius su socialiniais partneriais, kurių spektras yra labai platus. Ekspertai rekomenduoja įtraukti socialinius partnerius tiek į jau siūlytą programų vertinimą (žr. aukščiau) ir toliau tobulinti ir įvertinti programą, kaip ji reaguoja į rinkos poreikius, tiek kuriant ir įgyvendinant mentoriaus sistemą dabartiniams studentams, kurie galėtų drauge su konkrečiais

partneriais praktikais dirbti, nuolat su jais susitikti, aptarti projektus bei taikyti teorines ir analitines žinias realiose situacijose.

<...>

III. REKOMENDACIJOS

1. Ekspertai rekomenduoja *sistemiškai vertinti ne tik atskirus kursus / dalykus, bet taip pat ir pačią programą*, įtraukiant atitinkamas socialinių dalininkų grupes, kaip antai: studentus, dalykų dėstytojus, baigiamųjų darbų vadovus ir socialinius partnerius. Ekspertai taip pat rekomenduoja abiejų šių vertinimo rūšių rezultatus informinti dokumentuose, kurie būtų skaidriai prieinami, bent jau tiems, kurie juose dalyvavo. Tokiu būdu būtų galima matyti, kurie pagal vertinimus pateikti pakeitimai ir patikslinimai buvo įgyvendinti. Todėl ekspertai siūlo persvarstyti ir išplėsti dabartinę vertinimo tvarką kartu su studentais, dėstytojais ir socialiniais partneriais ir, svarbiausia, atspindėti numatomus studijų rezultatus, kurie yra konkrečiai nustatyti atitinkamam kursui / dalykui ir visai programai, ir įgyvendinti šią patikslintą vertinimo tvarką taip, kad ją taikytų visi dėstytojai be išimties ir centralizuotai koordinuotą katedra. Ekspertai taip pat siūlo apsvarstyti galimybę įsteigti apdovanojimą už gerą dėstymą, pvz., kasmetinį apdovanojimą „Geriausias dėstymas / dėstytojas“ ar skirti papildomo laiko moksliniam tyrimui arba dalyvauti konferencijoje, taip pat skirti lėšų kursui ar moksliniam tyrimui – tai motyvuotų dėstytojus. Esant prastiems rezultatams kartu su šiuo dėstytoju reikėtų parengti planą, kaip pagerinti padėtį, pvz., lankyti papildomus mokymo kursus Profesinių įgūdžių tobulinimo centre. Šiuo metu *kursų / dalykų vertinimą* skirtingi dėstytojai atlieka nevienodai, taip pat dėstytojai skirtingai vertina dalyko / kurso vertinimo rezultatus, kai kurie mažai skiria dėmesio arba iš viso neskiria, arba taiko savo vertinimo formas, todėl dabartinės kokybės užtikrinimo priemonės nėra tokios veiksmingos. Šiuo metu nėra visiškai aiškios kurso vertinimo rezultatų tikslios pasekmės ir jų svarba. Atsižvelgiant į tai, kad studijų programa neseniai buvo atnaujinta, ekspertai rekomenduoja nuolat ir sistemingai atlikti bendresnius *studijų programos vertinimus* – tai leistų stebėti, ar neseniai atlikti programos pakeitimai davė laukiamą rezultatą, koku mastu ir ką dar galima padaryti toliau patobulinant programą. Ekspertai rekomenduoja sudaryti tokio studijų programos vertinimo būdo kokybines tikslines grupes arba kartą per metus, arba kartą per semestrą.
2. Ekspertų nuomone, svarbu įvertinti, ar prielaidos, kuriomis buvo pagrįsti naujausi studijų plano pokyčiai, yra (vis dar) aktualios ir atitinka studentų patirtį ir lūkesčius bei kintančius žiniasklaidos pramonės poreikius. Tai susiję, pavyzdžiui, su *programos praktinio darbo dalimi ir patirtimi*, atsižvelgiant į tai, ko studentai norėjo, kad būtų įtraukta daugiau, nes šiuo metu ne visi pagal programą studijavę studentai dirba žurnalistikos srityje. Be to, buvo priimtas sprendimas skirti daugiau dėmesio *savarankiškam darbui* ir sumažinti kontaktinių valandų skaičių, todėl reikia įvertinti, kaip tai atsiliepė praktikoje. Reikia ne tik įvertinti, ar studentai patenkinti programa, bet, svarbiausia, įsitikinti, ar įgytos kvalifikacijos iš tiesų yra pakankamos ir suderinamos su kitomis magistrantūros studijų programomis ir ar išties jas galima įgyti taikant savarankiško darbo modulius. Nors savarankiško darbo moduliai idealiai tinka turimoms žinioms taikyti, ekspertai pažymėjo, kad stojimo reikalavimai yra tokie, kad didelis skaičius į programą priimtų studentų yra iš kitų disciplinų, todėl jų žinių lygis labai skiriasi ir (arba) jie nedirba žurnalistikoje. Atsižvelgiant į sumažintą kontaktinių valandų skaičių (seminarai ir paskaitos) ir sutrumpintą programos trukmę, dokumentuose reikia

fiksuoti, ar studentai iš tiesų įgyja kvalifikacijas, kurių galima tikėtis iš magistrantūros studijų programos, ir ar visi programos absolventai įgyja panašias kvalifikacijas. Tai svarbu, nes darbdaviai turi žinoti, kokias bendrąsias žinias ir įgūdžius programos absolventai bus įgiję. Be to, reikėtų įvertinti, kokią įtaką turės numatyta didesnė savarankiško darbo apimtis studentams ir kaip daugiau konsultacinių valandų paveiks dėstytojų darbo krūvį. Dėl studentų ekspertai mano, kad pagalbos ir asmeninių konsultacijų apimtį savarankiško darbo metu greičiau reikia padidinti, o ne sumažinti. Todėl ekspertai siūlo *įvertinti ir iš naujo apsvarstyti šiuo metu padidintą savarankiškam darbui skirtą apimtį* kursų programoje ir stengtis rasti tinkamiausią darbo auditorijoje ir už jos ribų pusiausvyrą, atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas aplinkybes. Ekspertai taip pat rekomenduoja apsvarstyti galimybę siūlyti daugiau kursų arba seminarų po pietų arba vakare, arba rasti abipusius susitarimus su darbdaviais, kad studentai galėtų dalyvauti tokiuose kursuose ar sujungti mokslinių tyrimų ir kursinių darbų projektus su darbdaviui aktualiomis temomis.

3. Vizito universitete metu tapo aišku, kad bendradarbiavimas su Profesinių įgūdžių tobulinimo centru šiuo metu yra menkas. Ekspertai rekomenduoja aktyviai skatinti dėstytojus ir galbūt net apdovanoti, suteikiant galimybę centre rinktis (nemokamai) siūlomas paslaugas. Šiuo metu yra praktinių kliūčių, trukdančių dėstytojams pasinaudoti centru, pavyzdžiui, besikertantys grafikai. Glaudesnis bendradarbiavimas su centru ir dalyvaujančiaisiais administruojant programą leistų pašalinti arba sumažinti kliūtis, todėl būtų galima veiksmingiau pasinaudoti centre siūlomais kursais. Bendraujant su dėstytojais ir studentais tapo aišku, kad yra didelis poreikis *tobulinti* dėstytojų *didaktinius įgūdžius*, t. y. šiuo metu dėstytojų didaktiniai įgūdžiai ir metodai labai skiriasi. Taip pat juos reikėtų labiau supažindinti, skatinti ir padėti jiems *naudoti skaitmenines internetines mokymosi priemones*, kurios padėtų sukurti dinamiškesnę virtualią mokymosi aplinką. Ekspertai siūlo *aktyviau koordinuoti* ir spręsti šį klausimą ir dėstytojams geriau išnaudoti mokymo galimybes, taip pat reikia *apibrėžti gero dėstymo kokybės kriterijus ir atitinkamai mokyti dėstytojus*, kad jie pasiektų bendrą lygį (pavyzdžiui, numatyti, kad visiems programos dėstytojams reikia dėstymo pagrindų pažymėjimo), *įdiegti apdovanojimo sistemą už gerą dėstymą* (pavyzdžiui, katedros lygiu įsteigti metinį apdovanojimą „Geriausias dėstytojas“) ir *sukurti vertinimo įrankius, pagal kuriuos būtų galima įvertinti šių priemonių sėkmę, bei fiksuoti dokumentuose*. Ekspertai mano, kad tai ne tik tiesiogiai leistų atsižvelgti į pastebėtus dėstytojų didaktinių gebėjimų skirtumus, bet galėtų tapti ir kokybės ženklu bei konkurencingu programos pranašumu, lyginant su kitomis programomis, ir būtų naudinga būsimiems studentams ir kitiems suinteresuotiems socialiniams dalininkams.
4. Ekspertai rekomenduoja *stiprinti studijų programos tarptautiškumą*, daugiau ir aiškiau sutelkiant dėmesį į pasaulines tarptautines tendencijas žurnalistikos, žiniasklaidos ir komunikacijos srityse, pvz., aptariant atitinkamus tarptautinius atvejų tyrimus, skaitant daugiau tarptautinės mokslinės literatūros, kuri būtų kurso dalis. Reikia ne tik daugiau dėmesio skirti kurso turinio tarptautiškumui, kaip esamai kurso daliai, kurti *naujus kursus ar naujus seminarus ar paskaitų seriją, skirtus naujausioms pasaulinės žurnalistikos tendencijoms* (rotuojantys katedros dėstytojai ir kviestiniai lektoriai bei rotacinis turinys kiekvienais metais sutelkiant dėmesį į naujausias tendencijas, pokyčius ir (arba) tarptautinių atvejų studijas), bet, kaip siūlo ekspertai, ir ieškoti galimybių, kaip *motyvuoti, kad daugiau pagal šią programą studijuojančių studentų dalyvautų judumo programose* ir galėtų praleisti šiek tiek laiko užsienyje. Šiuo metu tik labai nedaug studentų pasinaudoja tokiomis galimybėmis, žinoma, dėl dabartinės programos struktūros ir todėl, kad daugelis iš jų jau dirba. Tačiau ekspertai pažymėjo, kad socialiniai partneriai taip pat pabrėžė poreikį, kad absolventai turėtų tarptautinės patirties ir daugiau tarptautinių galimybių. Remdamiesi tuo, ekspertai rekomenduoja: 1) įvertinti, ar esama ir koku

- mastu esama studentų poreikio praleisti dalį studijų laiko užsienyje; 2) išsiaiškinti priežastis, kodėl vis daugiau studentų atsisako dalyvauti esamose iniciatyvose; 3) kaip tai būtų galima išspręsti, pvz., *numatyti trumpesnius mainus arba kartu dirbti su darbdaviais, kad studentai galėtų susieti savo baigiamąjį darbą pagal temą su išvykimu į užsienį, kuo galėtų pasinaudoti ir darbdavys*. Ekspertai mano, kad studentai mielai pritarę, jei būtų šiek tiek daugiau lankstumo ir noro ieškoti naujų variantų ir galimybių šioje srityje ir visa tai prisidėtų prie bendro programos kokybės ir patrauklumo gerinimo bei tai būtų galima panaudoti bendraujant su suinteresuotais būsimaisiais studentais.
5. Ekspertai rekomenduoja nuosekliau *įgyvendinti ir aktyviau naudoti dinamišką skaitmeninę nuotolinio e. mokymosi aplinką* (t. y. Moodle), ypač atsižvelgiant į tai, kad daug dėmesio skiriama savarankiškam darbui, nes daugelis studentų jau dirba. Programos dėstytojams turintiems mažai arba visai neturintiems patirties, kaip naudoti tokias priemones, turėtų būti suteikta galimybė įgyti reikiamų įgūdžių ir žinių dalyvaujant papildomuose kursuose, ir mokėti naudoti priemones taip, kad studentai galėtų visapusiškai išnaudoti skaitmeninio nuotolinio e. mokymosi aplinkos naudą.
 6. Ekspertai siūlo sukurti *aktyvesnę Alumni tinklą*. Žinoma, programa buvo neseniai atnaujinta ir nėra naują programą baigusių absolventų, tačiau ekspertai nemano, kad tai yra būtina sąlyga norint inicijuoti Alumni programą. Išskyrus keletą individualių ir pasirinktų metodų bendraujant su konkrečiais absolventais praecityje, taip pat individualų dėstytojo ir studento bendravimą, šiuo metu nėra sistemingo proceso, kaip pasinaudoti Alumni, jų patirtimi ir kontaktais. Ekspertai mano, kad toks tinklas būtų labai vertingas ir padėtų ugdyti dabartinių studentų studijų patirtį daugeliu lygių. Ekspertai siūlo parengti planą ir jį įgyvendinti, siekiant sukurti *dinamiškesnę tinklą*, kuris susietų esamus ir buvusius (ir net potencialius) studentus bei sukurtų ir internetinę platformą, ir ne tik, kad jie galėtų susitikti, bendrauti ir palaikyti ryšį. Siekiant palengvinti šį procesą, ekspertai siūlo įtraukti dabartinius studentus ir Alumni, rengiant tokią iniciatyvą kartu su programos administracija, ir nustatyti geriausius būdus, veiklą ir galimus kanalus tokiam tinklui sukurti.
 7. Ekspertai siūlo įvertinti esamą padėtį dėl dėstytojų praktikų, nes jie yra labai svarbūs programai, tačiau šiuo metu turi mažai paskatų įsitraukti į šią veiklą. Studentai vertina praktinius programos elementus ir nori, kad jų būtų dar daugiau – tai leistų sustiprinti programą. Tačiau dėstytojai praktikai jaučiasi mažai suinteresuoti dėstyti dėl mažo atlyginimo, taip pat nėra kitų formalių privalumų arba pripažinimo, kas pateisintų dideles laiko investicijas į programą. Ekspertai siūlo ieškoti papildomų galimybių *pritraukti praktikoje dirbančius specialistus* dėstyti programos dalykus ir *padaryti tai prioritetu* (pavyzdžiui, suteikti prestižiškesnę formalų statusą ir ieškoti galimybių pasiūlyti didesnę atlyginimą).
 8. Ekspertai rekomenduoja *įdiegti apdovanojimo sistemą už mokslo pasiekimus*: a) *jaunesniesiems personalo nariams* ir (arba) b) pvz., vidaus jaunojo mokslininko apdovanojimą už geriausią pristatytą jaunesniojo fakulteto nario darbą konferencijoje arba paskelbtą žurnale ar kitame leidinyje ir (arba) vidaus apdovanojimą už geriausią akademinį instituto nario straipsnį, paskelbtą *tarptautiniame* recenzuojamame žurnale, ir tai galėtų motyvuoti dėstytojus dar aktyviau užsiimti akademinė leidyba ir siekti daugiau *orientacijos tarptautiniu mastu ir sutelkti dėmesį į mokslinių tyrimų ir publikavimo veiklą*.
 9. Ekspertai rekomenduoja iširti *galimybes dar aktyviau įtraukti socialinius partnerius į programą*. Nors geri kontaktai jau užmegzti, tačiau reikia dar geriau išnaudoti esamą bendradarbiavimą. Pavyzdžiui, keli socialiniai partneriai išreiškė norą dalyvauti *mentoriams sistemoje*. Be abejo, studentams būtų naudinga tokia sistema ir ekspertai rekomenduoja išnagrinėti daugiau konkrečių variantų kartu su socialinių partnerių grupe

ir dabartiniais studentais, kaip tokia mentorių sistema galėtų atrodyti konkrečiai ir kas norėtų joje dalyvauti.

10. Dėl *socialinių medijų vaidmens studijų programoje* ekspertai pabrėžia, kad svarbu reguliariai peržiūrėti socialinius pokyčius ir žiniasklaidos sistemos dinamiką bei formaliau integruoti naujausias teorines, empirines ir praktines žinias šiuo klausimu į studijų programą, t. y. kaip visų kursų / dalykų sudėtinę dalį ir perspektyvą, ir taip pat, jei įmanoma, kaip pagrindinę paties naujo dalyko temą. Ekspertai mano, kad tokios pastangos yra svarbios ir būtinos, atsižvelgiant į vykstančius sparčius pokyčius tradiciniuose žiniasklaidos ir socialinės žiniasklaidos santykiuose, nes jie turi įtakos žurnalistų profesijai, parodo, ką reiškia būti ir dirbti žurnalistu šiandien ir ateityje. Ekspertai mano, kad ši žurnalistikos mokslinių tyrimų ir praktikos sritis visų pirma turėtų naudoti iš kviestinių specialistų ir mokslinių kviestinių lektorių, siekiant susipėti su naujausiomis tendencijomis šioje sparčiai kintančioje naujoje žiniasklaidos aplinkoje.
11. Ekspertai pabrėžia būtinybę *daugiau dėmesio studijų programoje teikti socialiniams, mokslo kiekybiniais ir kokybiniais tyrimų metodams*, pvz., sukurti *atskirą metodų kursą*, atkreipiant dėmesį, kaip šis kursas yra sudarytas ir dėstomas studentams. Programa turi suteikti studentams žinių ir išmokyti įvairių mokslinių tyrimų metodų, kurie svarbūs rengiant magistro baigiamąjį darbą, o ne tik aptarti tyrimo metodus tik kaip kitų kursų dalį ar palikti juos baigiamojo darbo vadovui, kuris suteiktų žinių apie konkretų metodą kiekvienam studentui atskirai. Bendraudami su studentais ir absolventais ekspertai pažymėjo, kad egzistuoja bendras suvokimas, kad labai daug kas priklauso nuo paskirto vadovo metodų taikymo patirties, kokia pagalba jiems suteikta taikant mokslinių tyrimų metodus, kokia gauta nauda ir net kurį metodą jie taikė savo baigiamajame darbe. Tačiau taip neturėtų būti, kad studentams arba pasisekė, arba ne, priklausomai nuo jiems paskirto vadovo ar ankstesnių žinių apie metodus, įgytų prieš įstojant į šią programą. Ekspertai siūlo *parengti ir į studijų programą įtraukti vieną konkretų kursą, skirtą mokslinių tyrimų metodams* (kuris apimtų kokybinius ir kiekybinius metodus).
12. Dėl šiuo metu labai nedidelio studentų studijuojančių šioje programoje skaičiaus pasirenkamųjų dalykų pasiūla šiuo momentu yra labai ribota. Ekspertai siūlo siūlyti *alternatyvius pasirenkamuosius dalykus, kurie atitiktų studentų interesus ir (arba) profesinį pasirinkimą* ateityje.
13. Ekspertai pažymėjo, kad nuo 2008 iki 2012 metų tik keturi magistrantai paskelbė straipsnių fakulteto žurnale „Žurnalistikos tyrimai“. Ekspertai siūlo tirti dabartinę padėtį ir *sukurti studentų skatinimo sistemą, kad daugiau studentų dalyvautų mokslinių tyrimų veikloje*.
14. Šios programos studentai turi gana skirtingus išsilavinimo pagrindus ir praktinę ar profesinę patirtį. Ekspertai siūlo, kad jei į programą priimami studentai, kuriems trūksta praktinių žurnalistinių įgūdžių arba kurių studijų pagrindai yra daugiau ar mažiau nesusiję su žurnalistika, tokiems studentams papildomai turi būti *numatyti papildomi arba parengiamieji kursai* nepaisant stojamojo egzamino. Taip ekspertai mano todėl, kad svarbu, kad būsimi darbdaviai žinotų, ką šią programą baigę absolventai gali ar ko negali, tačiau jie privalo sukaupti *pagrindinių bendrųjų žinių ir įgūdžių bagažą*. Norint tai pasiekti, programa turi užtikrinti, kad *šią programą baigusiu studentų įgyti gebėjimai labai nesiskirtų*. Į tai reikėtų atsižvelgti jau priėmimo studijuoti pagal programą metu ir apsvarstyti, kaip elgtis vertinant pirminius skirtingus įgūdžius turinčius studentus ir stojančiųjų į programą pagrindus.
15. Ekspertai pažymi, kad reikalingos ir numatytos *investicijos į techninę įrangą ir infrastruktūrą* (pavyzdžiui, radijo studiją, taip pat ir televizijos), kurios anksčiau vėlavusios, šiuo metu vis dėlto vyksta, nepaisant finansinių trukdžių. Įrangos buvimas yra

labai svarbus, siekiant lavinti žurnalistikos studentų praktinius įgūdžius, kuriuos vėliau, tikimasi, jie sugebės pritaikyti praktikoje.

16. Kadangi šiuo metu pagal šią studijų programą studijuojančiųjų yra labai mažai, ekspertai siūlo *skirti daugiau pastangų programos reklamai*, pavyzdžiui: 1) ištirti priežastis, kodėl dabartiniai studentai susidomėjo ir pasirinko šią programą (šis, taip pat ir kiti punktai, gali priklausyti nuo siūlomos studijų programos vertinimo, žr. 1 punktą); 2) įvertinti, kokias dabartiniai studentai mato programos stiprybes ir kokie yra jų lūkesčiai; 3) įvertinti rinkos poreikius ir lūkesčius kartu su socialiniais partneriais; 4) stiprinti ryšius su absolventais, kaip programos ambasadoriais; 5) skirti finansinių investicijų programos rinkodarai, taip pat strategiškai parengti medžiagą, kuri pabrėžtų stipriąsias ir unikalias programos savybes potencialiai suinteresuotiems būsimiems studentams.

<...>

Paslaugos teikėjas patvirtina, jog yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnio, numatančio atsakomybę už melagingą ar žinomai neteisingai atliktą vertimą, reikalavimais.

Vertėjos rekvizitai (vardas, pavardė, parašas)